

Lausunto

5.12.2025

MV/02316/2025

1 (4)

Saarijärven seurakunta

Viite

Asia **KARSTULA, Karstulan kirkon ulko- ja sisätilaremontti**

Museovirasto on vastaanottanut lausuntopyynnön koskien Karstulan kirkon ulko- ja sisätilojen kunnostus- ja muutostöitä. Lausuntopyynnön liitteenä on toimitettu 3.11.2025 päivätyn piirustusluettelon mukainen aineisto.

Kirkko on 1800-luvun puolella valmistunut hirsirakenteinen ristikirkko. Ristivarret liittyvät korkeampaan kuution muotoiseen keskiosaan, jonka päällä on pohjamuodoltaan neliön muotoinen iso ja korkea lanterniini. Kirkon historia on monivaiheinen, mutta se on säilyttänyt alkuperäiset piirteensä erittäin hyvin. Viereinen kellotapuli on 1800-luvun alkupuolelta. Kirkko on suojeltu kirkkolain (652/2023) nojalla.

Kirkosta on laadittu rakennushistoriaselvitys 2000-luvun alussa (Arkkitehtitoimisto Klemola) ja Arkkitehtitoimisto Arto Mattila Oy on täydentänyt selvitystä vuonna 2025. Lisäselvityksen tarkoituksena on täydentää kirkon rakennushistoriaa pääosin piirustusten osalta. Selvityksessä on myös kuvailtu kirkon nykytila tiiviisti selostaen ja runsain valokuvin.

Museovirasto on käynyt paikan päällä keskustelemassa seurakunnan muutostarpeista ja kirkon mahdollisuuksista palvella seurakuntaa yhä paremmin. Suunnitelmia on myös esitelty etäpalaveriin ja niitä on kehitetty Museoviraston ohjauksessa.

HANKE

Hankkeeseen kuuluu sekä teknisiä kunnostustoimenpiteitä että toiminnallisia muutoksia.

Kunnostustyöt käsittävät vesikaton uusimisen sekä julkisivujen, ikkunoiden ja ovien lahorjaukset ja maalauksen. Vesikattotöiden yhteydessä parannetaan vedenohjausta hienovaraisin muutoksin. Sisäpuolella tarkoituksena on kunnostaa sakastin alapohjarakenne. Myös viereinen kellotapuli on tarkoitus kunnostaa ulkopuolisilta osin kirkkoa vastaavassa laajuudessa.

Toiminnalliset muutokset pohjautuvat seurakunnan kiinteistöjen kokonaistilanteeseen. Seurakunta on luopunut kirkon vieressä sijainneesta seurakuntatalosta.

Tarkoituksena on ottaa osa kirkon lehterinalustiloista kokoontumis- ja työtilakäyttöön. Hanketta on valmisteltu huolella ja harkiten, selvittäen sekä tilallisia että materiaalikysymyksiä vaihtoehtojen tarkastelun kautta.

Eteläsakaraan tehdään kokoontumistila puurakenteisella siirtoseinällä. Elementeissä on ikkunat. Kuusi penkkiä poistetaan ja tilaan tehdään keittiökalustus. Tila sisustetaan pöydin ja irtotuolein.

Länsisakarassa sijoitetaan yksi uusi esteetön wc ja sosiaali- ja siivoustilat olemassa oleviin seinälinjoihin. Länsi- ja pohjoissakaraan rakennetaan kaksi työhuonetta. Yksi papille ja kanttorille sekä yksi diakoniatyölle. Lisäksi pohjoissakaraan tehdään lasten leikkihuone.

Seinälinjat ja ikkuna-aukotukset on tehty kirkkosalin tilavaikutelman osalta mahdollisimman huomaamattomasti. Sakarat ovat molemmin puolin käytävää symmetriset ja materiaalit ja väritys noudattavat kirkkosalin materiaaleja ja pintakäsittelyjä.

Sakastin muutokset ovat tilallisesti vähäisiä, tarkoituksena on parantaa työ- ja säilytystiloja.

MUSEOVIRASTON KANTA

Museovirasto puoltaa Karstulan kirkon kunnostus- ja muutostyöhanketta. Kirkkosalin tilamuutokset ovat kirkkolain tarkoittama olennainen muutos, ja hankkeelle tulee siten hakea Kirkkohallituksen lupa.

Suunnitelmat ovat erittäin korkeatasoisia ja suunnittelutyö on edennyt jo toteutuspiirustusvaiheeseen. Myös rakennustöiden osalta on noudatettava samaa huolellisuutta.

Sisätiloihin kohdistuvat muutokset ovat tilallisesti merkittävät. Ne asettuvat kuitenkin luontevasti kirkkosalin tilakokonaisuuteen, ja kirkko palaa vielä keskeisempään rooliin seurakunnan arjen toiminnassa.

Korjaushankkeesta on laadittava restaurointiraportti, johon sisällytetään hankkeen lähtökohdat, suunnitelmat, työmaan seuranta ja suunnitelmamuutokset sekä yhteenveto hankkeen valmistumisesta ja tavoitteiden toteutumisesta. Museoviraston Korjaustaito-sivustolla on raportin sisältömalli.

Museovirasto on pidettävä ajan tasalla hankkeen etenemisestä. Viraston edustaja osallistuu hankkeen työmaa-aikaiseen seurantaan tarvittavilta osin. Hankkeen ja työmaan seuranta tulee sopia ennen työn aloitusta.

Yli-intendentti

Johanna Björkman

Yliarkkitehti

Robin Landsdorff

Jakelu Saarijärven seurakunta

Tiedoksi Arkkitehtitoimisto Arto Mattila Oy
Kirkkohallitus

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/02316/2025

KARSTULA, Karstulan kirkon ulko- ja sisätilaremontti

Asiakirja / Dokument / Document

MV/02316/2025-3

KARSTULA, Karstulan kirkon ulko- ja sisätilaremontti